

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Grobár.

Kako veselo je v krasnem poletji! Vse živi, vse se giblje, vse se veseli in slavi svojega stvarnika, ki tudi jezik najmanjše živalce umeje. Po zraku letajo velike in male ptice, a razven teh še neštevilni roji hroščev, metuljev, komarjev, muh in množina

mnogovrstnih žuželk, ki veselo plešejo v pisanih rojih po rastlinah in med rastlinami. Kača, kušcer, miš, krt in — kdo bi vse naštel — trudi in muči se za vsakdanji kruhek. Vse gomazi in veselo skače, ter niti ne misli nato, kje ga čaka zadnji trenotek njegovega veselega življenja. In koliko se jih vendar preseli vsaki dan s tega svetá, brez da bi kdo žaloval za njimi. Naglo se izgubé, kakor da bi jih nikdar ne bilo na svetu. Nu, ako se užé nekateri prijatelji in znanci za umrlega tovariša tako malo brigajo, da še vedeti nečejo o njem, najdejo se pa vendar v prirodi še usmiljena srca, ki imajo to posebno skrb, da mrličé pokopavajo. Te plemenite stvarce božje so žuželke, ki je imenujemo grobárje (*Neeróphorus Vespillo*). Te živalce so navadno po 20 milimetrov dolgi, črni hrošči z dvema pomarančastima pasoma na pokrovkah. Zadnje noge imajo močne in široke. Kadar najdejo kje kako mrhovino, ogledajo jo najpred od vseh strani, in če vidijo, da je ne mogó pokopati, ker jih je premajhno število, poiščejo si hitro več pomočnikov. Ako je zemlja, na katerej mrhovina leži, trda in kamenita, potlej se vsa družina vpré vanjo, da jo prenese na mehka tla. Zdaj se pripravijo grobarji na svoje delo. Vsi začnó zemljo hitro kopati in ruvati izpod mrhovine. Ko zemljo izmečejo, leži mrhovina v jamí. Potlej jo od zgoraj vso z zemljo zakrijejo in kmalu nij več o mrtvej živali ne duha ne sluha.

Kdor te živalce gleda pri njihovem delu, ter vidi, kako se dan in noč trudijo, nehoté se mora vprašati, čemu jim je to delo? Kaj je priganja k temu? Glejte, otroci, to je očina in materina ljubezen, skrb za otroke in njih prihodnost je priganja k temu težavnemu delu. Ko je namreč mrhovina zakopana, potlej gre samica pod zemljo in leže v zakopano žival svoja jajčica,

Za nekaj dni se iz teh drobnih jajčic izležejo črvički, ki imajo takój pri roki dovolj živeža. Ko črvički dorastejo, gredó globokeje v zemljo ter se tam pretvorijo v ličinke, iz katerih se pozneje razvijó grobarji.

Glejte, kaj ne stori ljubezen starišev za svoje otroke!

— 6.

G o l o b.

Najljubeznivejša stvarca izmed vseh, kar jih je pokritih s perjem, kar jih ima gibčne peroti, brez dvombe je golob.

Golob je ljubeznjiva, krotka in lepa ptica, — nežna in nedolžna, polna mile ljubezni, in kakor so užé stari ménili, brez žolča. Vse njegovo bitje in življenje je miroljubno, priprosto in nedolžno. Golob je človeku privržen, a vendar prost in svóboden. Njegovo perje je gladko, večkrat svetlo in izpreminjajoče se na solnci. — Vse njegovo kretanje je prijetno in veselo bodi si v letanji, bodi si v tekanji po ravnih tléh. V njegovej obleki zapazimo veliko različnost in mnogovrstnost. Ta ima nežno čepico, drugi pečico, tretji zopet čedno ovrátnico; ta gruli, drugi dromljá, a tretji mu goni in brusi koló. Kako čedno stopajo in tapljájo ondu male nežne nógice po belem pesku, kako se jim radovedno žari rudečkasto oko! Potem pa zletijo gibéno in lahko na tak kraj strehe, kamor je uprlo jutranje solnce svoje zórne rujne žarke. — In tu se kljunčkajo, grlijo in igrajo se, ter si na vsakovrsten način delajo kratek čas.

Lepo in hitro je letanje golobovo; letí najhitreje med vsemi pticami in to je jedina njegova varnost, da more uíti kregulju. Kadar se suče ta roparska ptica visoko nad dvorom, kjer se izprehaja kuretina, tako visoko še, da jo komaj zapazi človeško oko, užé jo je zapazil golob, in ako mu nij mo-goče skriti se, tedaj se dvigne cela jata v kolobaru k višku. Hitreje in vedno hitreje vertí in suče se gosti kolobar, da premoti roparja, ki se spustí naravnost navzdol, pa ker mu je užé vid in letanje negotovo, izgreší svoj plén. Poskusi še drugič, ponóvi še tretjič, pa vse zamán, in ne ostaja mu drugega, nego to, da se osramočen pobere in izgubi. Časih, to se zná, da je tudi izid drugačen, namreč krvav.

Preračunjeno je, da preletí golob v desetih minutah tri ure daleč. Zaradi te lastnosti je bil golob užé v starih časih pismoñoša, t. j. po golobih so pošiljali pisma in poročila v dalnje kraje, ko še nij bilo take zveze med oddaljenimi kraji, kakor jo imamo dandanes, ko je prepreženo vse s cestami in železnicami. — Nežno in skrbno ljubezen izkazuje golobica sosebnó svojim mladičem; vsako zrnce jim zmehta v svojej guši ali grbanci in je potem skrbno pita. Ko mladi golobček prvič izletí iz pristrešnega golobnjaka, obletava ga golobica z materínsko skrbljivostjo od vseh strani.

A često je golob tudi žrtev svoje ljubezni. Njegovo stanovanje se mu namreč tako priljubi, da prodan v daljne daljne kraje, zna si ga zopet poiskati. In ako nastane požar, tudi takrat ne zapusti svojega lesenega domovja. Človek res ne more brez notranjega srčnega usmiljenja gledati, kako se zaganjajo te zveste živalce skozi ognjene in dimne vrtnice, ter obletavajo golobnjak, dokler jih slednjič v žrjavici in pepelu ne pokoplje plamen in požar.

Postovenil Sv. P . . . ar,